

JÓ VADÁSZATOT!

A Fővárosi és Pest megyei Vadászkamara lapja

Hírlevél

XVII. ÉVFOLYAM 1. SZÁM

- Meghívó
- Módosult a vadászati törvény
- Róka parazitológia
- A Pest megyei vadászati hatóság trófeabírálati adatai
- Az ördög karikás szeme
- Az eurázsiai hiúz
- Kinológia
- I. Dél-Pest megyei kártevő-gyérítési hét

Mottó:

*Sose fordítsd vadászfegyvered csövét
olyasm felé, amit nem akarsz eltalálni!*

Meghívó!

Kedves Vadásztársak!

Az Országos Magyar Vadászkamara fővárosi és Pest megyei területi szervezete **sportvadászosztályának ülését** a vadászkamaráról szóló törvény, valamint az alapszabály szerint

2019. május 23-án, 14 órai kezdettel hívom össze.

Helye: Bugyi, Forster Kastély

Napirend: 1. Alelnöki beszámoló

2. Egyebek

Dr. Antal Gergely
sportvadászosztály,
alelnök

Ezúton is felhívjuk kedves vadásztársaink figyelmét a vadászjegyek érvényesítésének fontosságára. Mindannyian tudjuk, hogy törvényi előírás szerint a vadászfegyverek tartásának feltétele az érvényes vadászjegy. Ennek ellenére még mindig vannak „feledékeny” vadászok, akik eddig nem tettek eleget az előírásnak. Kérjük, mielőbb keressék fel irodánkat a vadászjegyek megújítása érdekében! Az iroda a szokott rendben várja a vadásztársakat.

Helyesbítés

Elnézést kérünk **Kalacsi Zoltán** vadásztársunktól, akinek a fényképét a tavaly őszi „Jó Vadászatot” c. hírlevélben – Nimród-éremmel való kitüntetése alkalmából – hibás névaláírással közöltük! A figyelmetlenségért ismételten elnézését kéri

a szerkesztők

Módosult a vadászati törvény

A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény (Vtv.), 2019. január 11-ei hatállyal, a lakott területen lévő, ill. megjelenő vaddal kapcsolatban az alábbiak szerint módosult:

1. § (3) A törvény hatálya az e törvényben meghatározott rendelkezések szerint vadászterületnek minősülő területre – ideértve a zárttéri vadtartás céljából szolgáló területeket is – és a természetes környezetben vadon élő vadfajokra, valamint a zárttéri vadtartó létesítményekben tartott vadfajokra terjed ki.

9. § (3) A nem vadászterületen elejtett, befogott vagy elhullott vad – ideértve annak trófeáját is –, valamint a hullatott agancs annak a vadászatra jogosultnak a tulajdonába kerül, amelyiknek a vadászterületéről a vad odakerült. Kétség esetén tulajdonosnak a fellelés helye szerinti legközelebbi vadászterület vadászatra jogosultját kell tekinteni.

75. § (5) A vadkár megtérítésére az köteles, aki a kárt okozó vadfajjal vadgazdálkodási tevékenységet folytat, és annak vadászatára jogosult, valamint akinek a vadászterületén a károkozás bekövetkezett.

A fenti paragrafusok egyértelműsítették, hogy a lakott területen (belterület, zártkert, nem mezőgazdasági céllal beépített terület) élő, illetve oda beváltó vaddal kapcsolatban a vadászatra jogosultnak teendője nincsen, mivel ott vadászati tevékenységet nem folytat, így a vad által okozott kárért sem felel.

Ugyanakkor célszerűnek tartjuk, hogy a vadászatra jogosult és a helyi önkormányzat megállapodást kössön a lakott területen problémát okozó vad (különösen vaddisznó) eltávolítására, elsősorban befogására.

A megállapodás azért célszerű, mert amennyiben a problémás vad eltávolítása nem történik meg, a 253/2004. évi (VIII. 31.) Korm. rendelet szerint a rendőrhatalóság bárkit kijelölhet a feladatra, akár löfegyverrel való elejtés céljából is.

A „külsős” igénybevétele problémát okozhat, mivel a befogott, ill. elejtett vad ez esetben is a vadászatra

jogosult tulajdonába kerül. Vita forrása lehet. Továbbá jelezzük, hogy a Vtv. az alábbiak szerint szabályozza a vadászterületen építendő kerítések létesítését:

29/A. § (3) A vadgazdálkodási, vadászati létesítmény

a) védett természeti területen a természetvédelmi hatóság, illetve

b) a honvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium vagyonkezelésében lévő területen a katonai hatóság engedélyével létesíthető.

(4) Vadászterületen – (3) bekezdésben meghatározott, illetve az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvény hatálya alá tartozó területeket kivéve – a vad mozgását befolyásoló, tartós telepítésű kerítés a vadászatra jogosult hozzájárulásával és a vadászati hatóság engedélyével létesíthető.

(5) A vadászterületen a (4) bekezdés szerinti kerítés létesítésekor figyelemmel kell lenni a vad természetes életfeltételeire, jellemző mozgásmintájára.

(6) A vadászterületen engedély nélkül létesített kerítés esetén a vadászterületen kerítés létesítését engedélyező hatóság határoz a vad mozgását befolyásoló, tartós telepítésű kerítés fennmaradásáról vagy annak lebontásáról. A kerítés fennmaradásának engedélyezése nem mentesíti a kerítés létesítőjét az engedély nélküli kerítés létesítése miatti felelőssége alól.

A Vtv. fenti előírása nem új keletű, de úgy tűnik, nem került be a köztudatba. Így történhetett, hogy vadászterületeinken számos tartós telepítésű kerítés létesült, melyek közül alig-alig egynéhányra kértek és kaptak létesítési engedélyt. Ugyanakkor ezek a kerítések sok esetben fontos váltókat keresztezve korlátozzák a vad természetes mozgását, esetenként a vad kerítésen való fennakadását, elhullását is okozva.

Nagy István
titkár

(írta: Dr. Lehotzky Pál)

(írta: Dr. Lehotzky Pál)

ták meg. A beérkezett minták mintegy 5 százalékát találták fertőzöttnek. A fertőzött rókák számának megoszlása a települések között:

■ Aszód ■ Budapest ■ Érd ■ Gödöllő ■ Nagykőrös ■ Telki ■ Üllő

(forrás: OEP; <http://oek.hu/oek.web?nid=311&pid=1>)

(forrás: OEP; <http://oek.hu/oek.web?nid=311&pid=1>)

Az echinococcosis parazitás fertőző betegség. Két fő típusa van a betegségnek: a cisztás echinococcosis és az alveolaris echinococcosis. Az előbbit az *Echinococcus granulosus*, az utóbbit az *Echinococcus multilocularis* nevű galandféreg lárvái okozzák.

Az echinococcosis parazitás fertőző betegség. Két fő típusa van a betegségnek: a cisztás echinococcosis és az alveolaris echinococcosis. Az előbbit az *Echinococcus granulosus*, az utóbbit az *Echinococcus multilocularis* nevű galandféreg lárvái okozzák.

Az *Echinococcus granulosus* galandféreg felnőtt, ivarérett formája a vadon élő és a házi kutyafélék belében élőködik. A féreg petéi a kutyák ürülékével kerülnek a szabadba. A féregpetékkal szennyezett növényeket elfogyasztják a növényevő állatok (pl. a juh, szarvasmarha, kecske, ló), a sertés, olykor pedig az ember is. Az elfogyasztott petékből az állatok és az ember belében kikelnek a lárvák, majd a bél falon át a vérkeringésbe, onnan a májba (néha a tüdőbe vagy egyéb szervekbe) jutnak. Ott megtelepszene, folyadékot tartalmazó tömlők (= ciszták) fejlődnek ki belőlük, ezek növekednek, s károsítják a szöveteket, szerveket.

Az *Echinococcus granulosus* galandféreg felnőtt, ivarérett formája a vadon élő és a házi kutyafélék belében élőködik. A féreg petéi a kutyák ürülékével kerülnek a szabadba. A féregpetékkal szennyezett növényeket elfogyasztják a növényevő állatok (pl. a juh, szarvasmarha, kecske, ló), a sertés, olykor pedig az ember is. Az elfogyasztott petékből az állatok és az ember belében kikelnek a lárvák, majd a bél falon át a vérkeringésbe, onnan a májba (néha a tüdőbe vagy egyéb szervekbe) jutnak. Ott megtelepszene, folyadékot tartalmazó tömlők (= ciszták) fejlődnek ki belőlük, ezek növekednek, s károsítják a szöveteket, szerveket.

1

3. Hol fordul elő az echinococcosis? Hogyan terjed?

4. Mik az echinococcosis tünetei?

Az echinococcosis fertőzés kezdeti szakasza általában tünetmentes. Rendszerint évek múlva jelentkeznek a panaszok: májtáji fájdalom (a has felső részében), májmegnagyobbodás, étvágytalanság,

majd sárgaság jelentkezhethet. A tüdőben levő ciszta köhögést okozhat.

5. Hogyan diagnosztizálják az echinococcosist?

A beteg panaszainak és a klinikai tüneteknek az értékelésén túl fontosak a képalkotó vizsgálatok eredményei. Ezt immunológiai laboratóriumi vizsgálatokkal egészítik ki, amikor is a vérből a parazita testanyagaival szemben termelődött ellenanyagokat mutatják ki. A korai diagnózisnak igen nagy a jelentősége az eredményes kezelés szempontjából.

6. Hogyan kezelik az echinococcosist?

Az alapvető kezelési mód az Echinococcus-ciszta vagy alveoláris echinococcosisban a fertőzött szövet sebészi eltávolítása. Ez cisztás echinococcosisban teljes és végleges gyógyulást eredményezhet. Minél kevesebb és minél kisebb ciszta van, annál egyszerűbb és hatékonyabb a sebészi beavatkozás. A másik fontos kezelési mód lényege az, hogy vékony tűvel megcsapolják a cisztát, majd a leszívott folyadék helyére a lárvákat károsító folyadékot fecskendeznek be, végül ezt is leszívják. Harmadik kezelési mód az Echinococcus elleni gyógyszerek adagolása. Legtöbbször ilyen szereket alkalmaznak a sebészi kezelés kiegészítésére, de a nem operálható esetekben is. A gyógyszeres kezelés hónapokig, évekig, olykor az élet végéig tart.

7. Hogyan védekezzünk az echinococcosis ellen?

Nagyon fontos a kutyák rendszeresen történő kezelése galandférgek ellen hatószerekkel. Kritikus pont a kóbor kutyák ellenőrzése, de éppen így a sertésvágások tisztaságának fenntartása is. A kutyák ne fogyasztassanak vágóhídi belsőségeket nyersen. Kerülni kell az ápolatlan szőrű kutyákkal a közvetlen kapcsolatot, különösen a gyermekeknek, mert a peték

a kutyaszőrhöz is hozzátapadhatnak. Sétáltatáskor tartsuk pórázon kedvenceinket, s ne feledjük, hogy minden kutyatulajdonosnak kötelessége az ürülék eltakarítása a közterületen. A gyermekekre nézve különösen a kutyaürülékkel szennyezett homokok veszélyesek. A rendszeres, gyakori kézmosás egyszerű, de hatékony óvórendszabály. Szoktassuk rá a gyermekeket, különösen a kutyával való játszódás után! Az étkezés előtti kézmosás egyébként mindenkinek kutyakötelessége. Nyers gyümölcsöt, nyers zöldséget csak gondos mosás után fogyasszunk! Ne igyunk vizet patakból, forrásból, mert kutya- vagy rókaürülékkel szennyezett lehet!

A Pest megyei vadászati hatóság trófeabírálati adatai

Amikor a kamarai hírlevél szerkesztője a Pest megyei vadászati hatóság munkatársának szegezte a kérdést, hogy van-e valami vadgazdálkodással kapcsolatos közlendőnk, ami érdekes lehet a megyében vadászók számára, rögtön azt feleltem, hogy igen, mert még soha annyi trófeát nem bíráltunk el, mint a 2018/2019. vadászati évben. De azt is rögtön hozzátettem, hogy csak tényeket tudok közölni, és nem következtetéseket.

Lássuk tehát a tényeket:

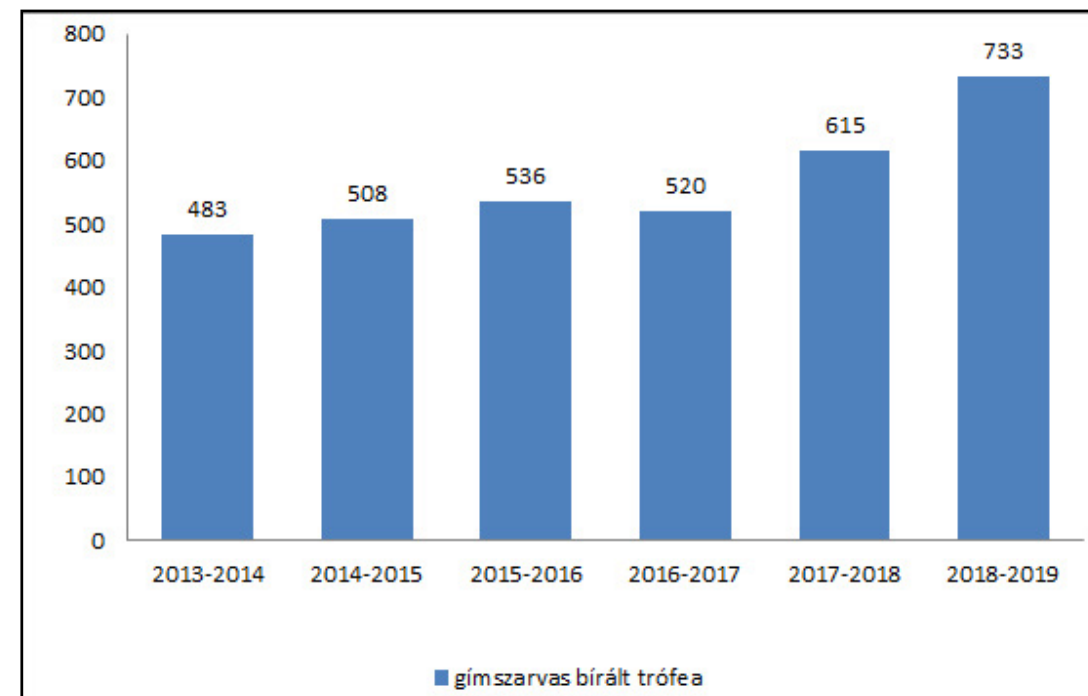
A 2013/2014. vadászati évben 483 db gímszarvasbika agancsát mutatták be bírálatra a Pest megyei gímszarvasos vadászterületek vadgazdálkodói, a 2018/2019. vadászati évben pedig 733 db trófeát. Ez azt jelenti, hogy másfélszer annyi gímbikát lőttek a megyében, mint 6 évvel korábban.

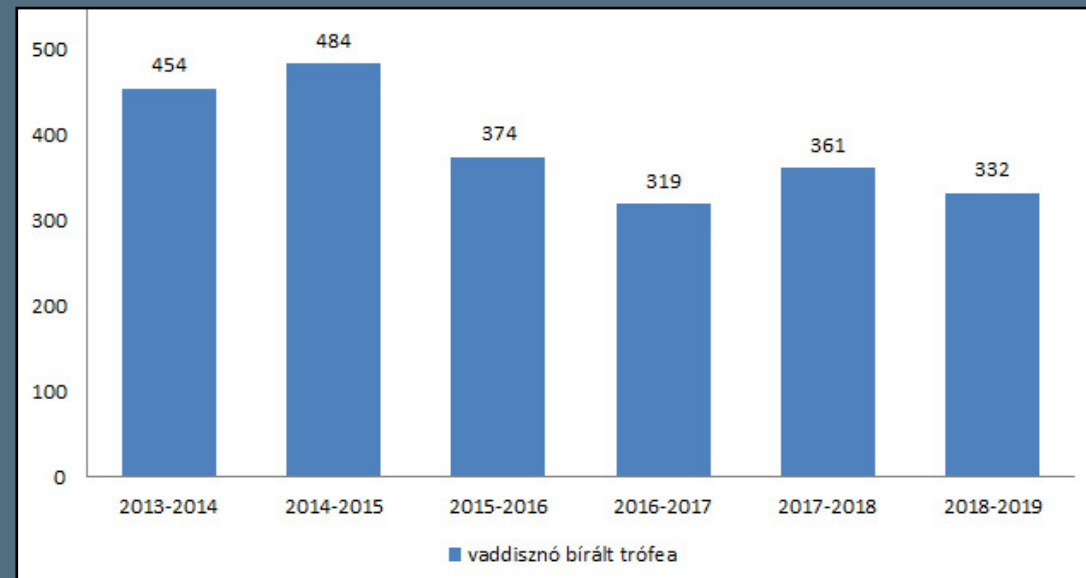
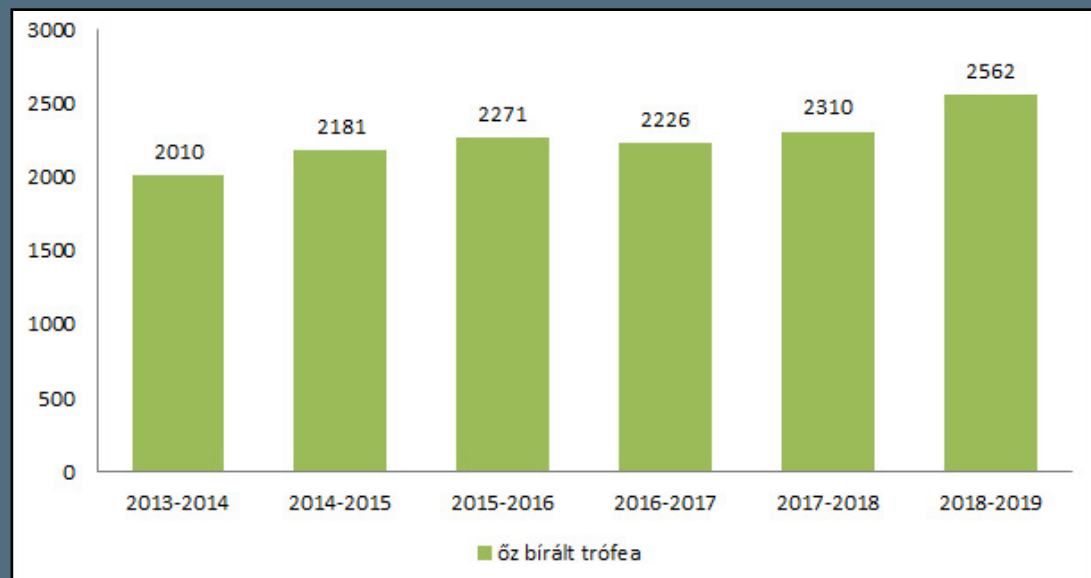
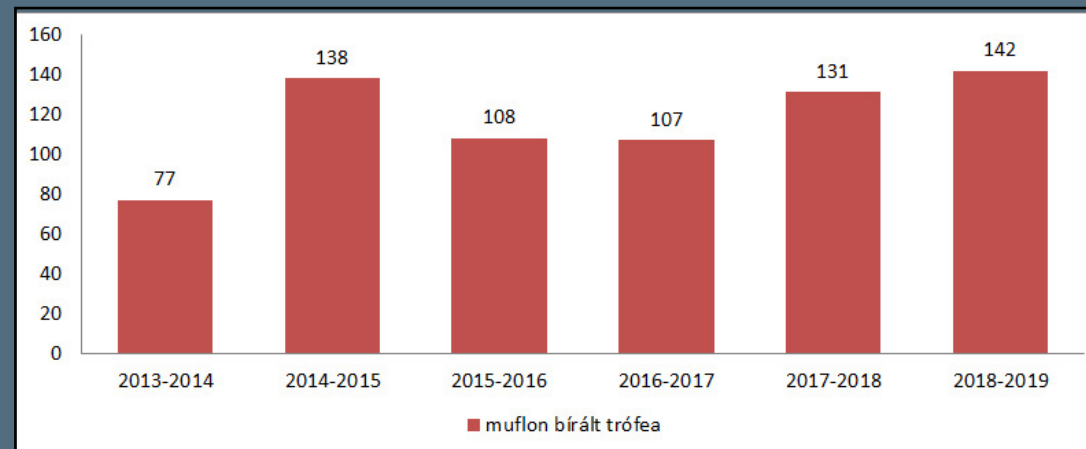
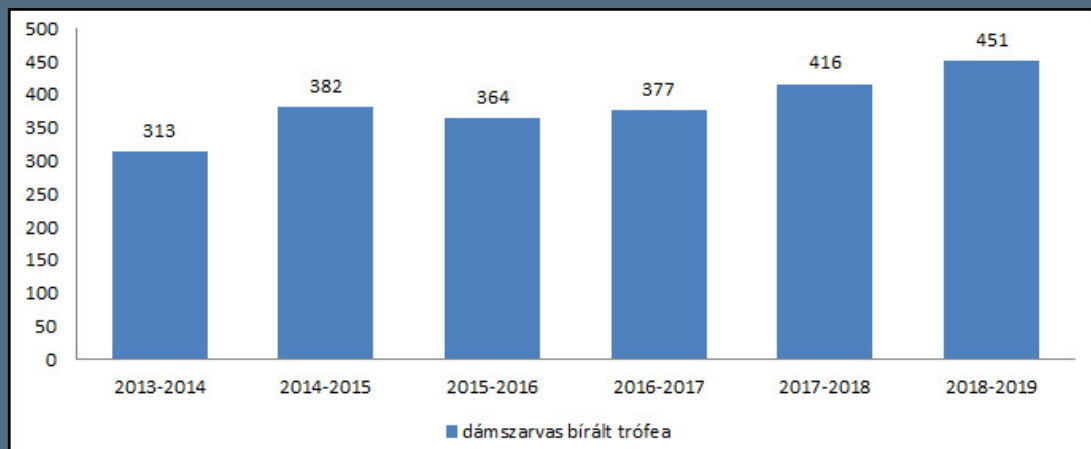
A dambikateríték is közel hasonlóan emelkedik. Alig marad el a bemutatott trófeák száma a gím másfélszeres emelkedésétől, mert 313 darabról 451 darabra emelkedett 6 vadászati év alatt.

Az őz esetében negyedével nőtt a bemutatott trófeák száma. Ez azt jelenti, hogy 552 db trófeával többet mutattak be, mint 6 vadászati évvel korábban.

A bemutatott mufloncsigák száma a 2013/2014. vadászati év adatához képest a 2018/2019. vadászati évben a duplája volt. Igaz azonban, hogy hullámlás volt az évek között, amely a diagramból jól látható.

Az egyetlen olyan nagyvad faj, amelynek trófeabírálati darabszáma hosszútávon csökkent Pest megyében, az a vaddisznó volt. Ez – kisebb hullámlással – több mint 100 darabbal csökkent a vizsgált időszakban.

írta: Török Zsolt

Az ördög karikás szeme

Azzal szinte mindenki tisztában van, hogy az ördög szeme a krónikus alváshiánytól karikás. Az utóbbi időben hasonló tünet jelent meg egyre több vadgazdánál, hatósági állatorvosnál és a sertéspiacon érdekelt szereplőnél. A kialvatlanságnak pedig egyetlen oka van: az ASP, azaz az afrikai sertéspestis. Az elmúlt időszak rendkívül tanulságos volt számunkra, hiszen amellet, hogy a betegség az előrejelzéseknek megfelelően hosszabb távra berendezkedni látszik a vaddisznóállományunkban, a házisertés-állomány esetében – sok más országtól eltérően – Magyarországon nem jelentették a kór megjelenését. Ennek természetesen nem az az oka, hogy nálunk gyengébb lenne a vírus (a kórokozó az elmúlt tizenkét év alatt szinte semmit sem változott), hiszen a NÉBIH által közzétett adatok alapján a járvány igazából csak mostanában teljesedik ki. Viszont – ahogy azt a cseh példa is megmutatta – a házisertés-állományok megfelelő járványbiztonsági intézkedések mellett igenis megvédhetőek, mert a kórokozót be kell hurcolni egy gazdaságba ahhoz, hogy fertőzni tudjon. Míg a járványmenet alakulásába a természetes vaddisznó-populáció vonatkozásában vajmi kevés ténylegesen hatékony eszközünk van beavatkozni, addig az ételmaradékok feletetésének tiltásával, a vad- és házisertések közvetlen vagy közvetett (ruha, lábbeli, eszközök, takarmány, gépjármű stb.) érintkezésének megakadályozásával, a rendszeres fertőtlenítéssel hatékonyan meg

lehet akadályozni, hogy a vírus bejusson egy megfelelően zárt (bekerített) gazdaságba.

A betegség Afrikában, Európában és mostanra már Ázsiában is egyre több helyen bukkan fel, és okoz tetemes veszteségeket. A tavalyi évben csak a Nemzetközi Állat-járványügyi Hivatalnak (OIE) bejelentett esetek alapján mintegy 600 ezer sertés/vaddisznó pusztult el, idén ehhez még mintegy 300 ezer állat halálát jegyezhetjük fel. A vírus jelenleg Kína keleti részén és Romániában okozza a legtöbb kárt, ott tízezrével kell leölni a sertéseket. Elszigetelt fertőzési góc alakult ki Belgiumban, a francia határhoz közel, ott eddig mintegy négyszáz vaddisznó hullott el. Nálunk a NÉBIH honlapján (<https://portal.nebih.gov.hu/hu/afrikai-sertespestis>) megjelent adatok szerint három gócban, eddig közel négyszáz eset volt (ebből csak az idén 275!). A cikk írásának időpontjáig, csak márciusban 325 elhullott vagy lőtt vaddisznóban mutatták ki a vírust. Míg az ukrán határ melletti kitörés megnyugodni látszik, addig a Bodrog mentén és a Heves megyei területen meglehetősen intenzitással tombol a kór. Pest megye irányában még nem lépte át a járvány, de a Kelet-Cserhát felé egyre több esetet regisztrálnak. Tehát – bár a közvetlen veszély még nem érte el a megyehatárt – továbbra sem ülhetünk ölbe tett kézzel, hiszen a Nógráddal határos területeinken él a vaddisznóállományunk jelentős hányada.

Amit most a kockázat csökkentése érdekében tenni tudunk, az a korai felderítés folyamatos biztosítása. Minden elhullottan talált vaddisznót – beleértve az elgázoltakat is – be kell jelenteni a járási főállatorvosnak, hogy a tetemből mintát lehessen küldeni laboratóriumi vizsgálatra, a maradványokat pedig ártalmatlanítani kell. Az állategészségügyi hatóságnak minden évben össze kell vetnie a megmintázott tetemek számát a vadászati hatóság felé jelentett elhullásokkal, és az eltéréseket szankcionálnia kell. A másik fontos feladat a vaddisznósűrűség csökkentése az állatok fokozott lelövésével és a fenntartó etetések megszüntetésével. A járvány terjedésének lassításához le kell csökkenteni annak az esélyét, hogy a kondák egymással közvetlenül találkozhassanak, és a vírust egymásnak átadhassák. A korlátozás alatt álló területeken való vadászathoz szükséges képzettség a NÉBIH online-képzésén szerezhető meg.

Ne legyenek illúzióink: semmilyen reálisan alkalmazható módszerrel nem tudjuk megállítani a járványt; a hazai domborzati viszonyok és állatsűrűség mellett, természetes lefolyásának a befolyá-

solására is csak korlátozott esélyünk lehet (szemben például a cseh kitöréssel, amely két év alatt, úgy tűnik, felszámolható volt). Középtávon biztosan együtt kell élnünk a kórral. Az eddigi védekezés hiábavalósága azonban csupán látszólagos, hiszen egy, a miénkhez hasonló vaddisznó-állománysűrűség mellett a járvány terjedése az ismert modellek szerint sokkal nagyobb intenzitású is lehetne. A megtett erőfeszítéseknek kézzelfogható, komoly gazdasági eredménye is van, mivel a kezdeti tiltások után egyre több ország engedélyezi újra a magyar sertésszállítmányok exportját.

A téli és kora tavaszi intenzív szakasz után, a nemzetközi tapasztalatok alapján, nyár végéig egy jóval nyugalmasabb időszaknak kell(ene) következnie – talán van esélyünk arra, hogy az eddig összeszedett alvászdeficitből valamit ledolgozzunk. Az ördög meg... hát szorítsunk, hogy neki is sikerüljön mégiscsak aludnia valamit – már csak a saját érdekünkben is!

Dr. Kocsner Tibor

Kinológia

A kinológiai szakbizottság felhívása
(Országos Vizsla Főverseny megyei válogatója)

Az Országos Magyar Vadászkamara a vizslafajták tartásának és vadászatra való képzésének ösztönzésére, legfőképpen a hagyományos vizslás vadászat sokszínűségének bemutatására és kultúrájának népszerűsítésére, a 2016. évtől újraélesztette az egykor hagyományos CACT Országos Vizsla Főversenyt.

Az Országos Vizsla Főverseny döntőjét – az idei évben – október 11–12–13-án rendezik meg Soponyán, a VADEX Zrt.-nél. A verseny többfordulós, a megyei válogatókat követően a dunántúli (szeptember 21. – Lébény) és az alföldi (szeptember 28. – Császártöltés) regionális versenyeket bonyolítják le. Az Országos Vizsla Főversenyt mindenesvizsla-versenyként rendezik meg, amely címkidással is jár.

A Pest megyei válogatóra történő nevezés feltétele, hogy a kutya vezetője érvényes vadászjeggyel rendelkezzen, illetve a vizsla – legalább – apróvadás VAV-vizsgával és magyar származási lappal rendelkezzen.

Amennyiben nevezni szeretne a CACT Országos Vizsla Főverseny Pest megyei válogatójára, kérem, jelezze legkésőbb

**2019. augusztus 20-áig, a
torok.zsolt00@gmail.com e-mail címen!**

Török Zsolt,
a kinológiai szakbizottság elnöke

LÁTHATATLAN URALKODÓ – AZ ÉV EMLŐSE: AZ EURÁZSIAI HIÚZ

írta: Bakó Botond, dr. Váczi Olivér

Kevés honfitársunk mondhatja el magáról, hogy hazai természetjárásai során akár csak egy röpké pillanatra is megpillanthatta volna az erdők láthatatlan csúcsragadozóját, az eurázsiai hiúzt. Ez nem is véletlen, hiszen a hiúz úgynevezett élőhely-specialista faj, azaz önszántából nem szívesen hagyja el a zárt és lehetőleg bolygatatlan erdőségeket. Élőhelyén kiemelt szerepe van a nyugalomnak, az emberi zavarást, pláne tömegrendezvényeket vagy hajtóvadászatot nehezen tűri. Élete nagy részét magányosan tölti maga választotta lakókörzetében, egyszóval erősen territoriális fajnak tekinthető. Viszonylag nagy területen vadászik, mozgáskörzetének területe meghaladhatja az 50 km²-t,

de előszeretettel marad helyben hosszabb ideig, az elejtett prédát őrizve. Éles szeme, kitűnő hallása segíti abban, hogy már messziről észlelje az ember közeledését, és még időben, hangtalan, puha lépteivel kitérjen előlünk. Szerencsénk van már akkor is, ha a téli, havas erdei utakon vagy azok szegélyén megpillanthatjuk jellegzetes nyomait. Az elülső lábain öt, míg a hátsókon csak négy ujj található, így nyomképében is négy ujj lenyomata látszik. Lábnyoma a macskafélékre jellemzően kerekded, 8–12 cm széles, kétszer-háromszor akkora, mint a vadmacskáé. Szokványos körülmények között karmok lenyomatait ne is keressük a nyomképen, mivel azok behúzhatóak, ezért a talajon haladva,

©András Attila TAKÁCS Photography

általában nem látszanak. Jeges, csúszós viszonyok között a hiúz ugyan használhatja a 3-4 cm-es, borotvaéles karmokat, azonban a nyomok megtartása ilyenkor legtöbbször nem jó. Karmait e nagymacska jellemzően zsákmányoláskor használja, de kaparásai is megfigyelhetők a karomélesítő fák kérgében. Többnyire éjszaka jár zsákmány után, ami őz, szarvasborjú vagy muflon lehet, azonban – különösen nyáron – nem veti meg az erdei egereket, pockokat vagy akár a gyíkokat, rovarokat sem. Mivel jellemzően magányosan

vadászik, ezért kifejezett, egészséges szarvasra jellemzően nem támad. Zsákmányát macska módra, általában lesből figyeli, lopva cserkészi be, majd rövid, de gyors vágásban, nagy ugrásokkal ejti el. Párzási időszaka – a „pacsomagolás” – tél végére esik. Ilyenkor a hímek különös, torokból jövő nyávogással csalogatják magukhoz a nőstényeket, és rituális udvarlással veszik rá a párzásra. A mintegy két hónap múlva születő hiúzkölykök már nyolchetes korukban megkóstolják a húst, azonban 2-5 hónapos korukig még szopnak is. A kölykök a következő szaporodási időszak végéig anyjukkal maradnak.

A Kárpát-medencében az eurázsiai hiúz kárpáti alfaja maradt fent, bár ebben a szerencse is erősen közrejátszott, hiszen ez az alfaj az 1930-as, 40-es években szinte teljesen kipusztult a Föld színéről. Állományai csak az 1980-as évektől kezdtek megerősödni, köszönhetően többek között az akkortájt életbe lépő, szigorúbb csehszlovákiai jogi védelemnek. Magyarországon is ekkortól jelenhettek meg tartósan példányai, bár hazai szaporodására még sokáig nem volt bizonyíték. Valószínűleg hozzá-

járulhatott e megfontolt visszatéréshez az is, hogy bár 1988 óta természetvédelmi oltalom alatt áll, 1993-tól pedig fokozottan védett (pénzben kifejezett értéke jelenleg 500 000 Ft), de még hosszú évekig hallani lehetett illegális elejtésekről, lelövésekről szóló híreket, szóbeszégeket. A Szlovákia felől egyre gyakrabban átkóborló, hazánkban megtelepedési lehetőséget kereső hiúzzal kapcsolatban azonban pontosan nem lehet tudni, hogy milyen arányban kerültek puszkavégre. Az

bizonyos, hogy a korabeli hírek szerint 1980-ban a zempléni Háromhuta, 1981-ben Baskó mellett lőttek egy-egy példányt. 1992-ig 29 példányt vagy annak nyomait látták a Zempléni-hegység erdőségeiben. Csak remélni lehet, hogy ma már ilyen esetek a szemléltető változás, valamint a letöltendő börtönnel fenyegető jogszabályi védetség miatt nem fordulnak elő.

Máig rejtélyes a pilisi hiúzzok bizonytalan története. Tudni lehet, hogy 1915 előtt természetes módon élt és szaporodott hiúz a Duna mindkét parti erdőségeiben, azonban a 40-es évekre innen is kipusztult a faj. Meglepő módon, 1983-1991 között minimum négy hiúz nyomait észlelték a Pilis-Visegrádi-hegység területén, ahova észak felől csak a Dunán átkelve juthattak el az állatok. Az egyre enyhébb teleknek és a jégtörőhajó rendszeres használatának köszönhetően ekkoriban már egyáltalán nem tudott teljes szélességében befagyni a folyó, így száraz lábbal már senki sem kelhetett át rajta. Keringtek olyan anekdoták is, hogy nem is természetes úton kerültek a Pilisbe a hiúzzok, hanem a még itt állomásozó szovjet hadsereg tisztjeinek kedvtelésből tartott hiúzai szabadultak ki véletlenül vagy esetleg szándékosan. A teljes igazságra aligha derül már fény, de tény, hogy azóta nem találták hiúz nyomait ezekben a főváros körüli erdőkben. Az itteni, északi, természetes ökológiai folyosóknak a megszűnését mi sem valószínűsíti szemléletesebben, mint az a tapasztalat, hogy a Duna túloldalán, a Börzsönyben is legalább 15 éve nem talál párt magának a hegység egyetlen, Börzsönyi Szilveszter Botondnak kereszteselt, magányos hiúza, aki hiába keresi, hívja tél végén elkieseredetten a nőstény párját...

A hiúz jelenlegi hazai elterjedésének alakulásával kapcsolatban fontos szempont, hogy a szlovákiai állomány déli szegélye tartósan hazánk Északi-középhegységében húzódik. A Börzsönyön kívül a Mátrában, a Bükkben, az Aggteleki-karszton és a Zemplénben élnek példányai. Vélhetően több esetben volt szaporulat is az elmúlt években, ami mindenképpen a faj tartós megtelepedésének

a záloga. Korai még azonban megnyugodnunk, hiszen hiába a nagy elterjedési terület, ezt mindössze 15-20 hiúz lakhatja. Mindezt a 3-4 ezres európai állománnyal összehasonlítva érdemes értékelni, melynek mintegy harmada élhet a kárpáti régióban.

A 2019-ben tízéves Vadonleső Program – amely az Agrárminisztérium Természetmegőrzési Főosztálya, a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. és a Magyar természettudományi Múzeum égisze alatt működik – a hiúzt jelölte az év emlősének. Nem véletlenül esett a választás e rendkívül rejtőzködő, ám nagyon impozáns külsővel és tulajdonságokkal felvértezett macskafélénkre. Mint azt korábban is írtuk, a hiúz a nagy, összefüggő és emberi zavarástól mentes erdőségeket kedveli. Nem árt felhívni a figyelmet az ilyen típusú háborítatlan erdős élőhelyek kiemelt értékére. Óriási a felelősségünk ezen értékek fenntartásában az oly gyorsan terjeszkedő civilizáció mellett.

Az éves programsorozat keretében egész évben számos, nagy érdeklődésre számot tartó rendezvény népszerűsíti Európa legnagyobb testű macskáját, pályázatok és kulturális programok sokasága várja a természet értékeire fogékony kicsiket és nagyokat. Március végén a Magyar Természettudományi Múzeumban a „Hiúzabrándok” című nyitórendezvénnyel hivatalosan is megkezdődött a hiúz éve. Az év során többek között találkozhatunk még hiúzzal akadályversenyen, „Hiúzfutás”-on (olyan futóverseny, amelynek kijelölt útvonala fentről nézve kedvenc nagymacskákat rajzolja), „Nagyragadozó” szakmai workshopon vagy – az év lezárásaként – a novemberi „Hiúzgálán” is. Gyerekeknek, fiataloknak és felnőtteknek egyaránt kreatív pályázati lehetőségekről, programok részleteiről és egyéb, a hiúzzal kapcsolatos aktuális érdekességekről a www.vadonleso.hu oldalon tájékozódhatnak az érdeklődők.

Bízunk benne, hogy az év eseményei hozzájárulnak ahhoz, hogy annak lezárultát követően még sokáig hazánk faunája titokzatos tagjának tudhassuk az érintetlen erdőségek láthatatlan uralkodóját, az eurázsiai hiúzt.

A dárdás gímszarvasbika története

Tisztelt Olvasó, ha ezt az írást elolvasod, méltán gondolhatsz arra: no lám, megszületett a vadász Hány János is! Bevallom, ha nem lennék érintett ebben a hihetetlen történetben, magam is így gondolkodnék. Eddig nem is mertem elmondani senkinek...

Tudom, a történetek mindig örökké élnek – de csak ha továbbadják őket! Ezért most elmondom mindenkinek.

Ez a hihetetlen történet 1971-ben, a Vadászati Világkiállításon kezdődött, amelyet két barátommal mi is meglátogattunk.

A főkapun belépve, felejthetetlen kép tárult elénk: dámszarvasbika őserőtől duzzadó, bronzba öntött alakja fogadott bennünket. Éreztem, hogy ez a szobor megadta világkiállítás hangulatát.

52 nemzet jött el Budapestre bemutatni házája vadászati szokásait, vadgazdálkodását, természetvédelmét.

A kiállított tárgyak és pavilonok megtekintése után nekem a magyar erdészetek trófeáinak bemutatói tetszettek a legjobban. A trófeákat szemlélve, kis csapatra lettem figyelmes, akik elragadtatással figyelték egy gímszarvasbika nagyon szép agancsát. Bírálati adatai nem voltak feltüntetve – a kiállító, szerintem helyesen, a látogatókra bízta elbírálását. A kis csoportból innen is, onnan is megjegyzések hangzottak el, nem igazán helytállóak. Ekkor megállt mellettem egy erdész-vadász ruhába öltözött idősebb úr. Észrevette, hogy figyelem, s megérezte, kíváncsi vagyok a véleményére.

Kissé gúnyos mosollyal a szája sarkában megszólalt:

– Fiatall barátaim, megjegyzéseiteket hallgatva azt vettem észre, sok hülyeség hangzott el. Elmondom nektek, ez az agancs páros 16-os ágú, a kulminációs idő tetején lévő (golyóra érett), mintegy 12-13 éves bikáé, kicsit már érezni lehet rajta a visszarakás jegyeit,

súlya 8 kg körül lehet. Nagyon fontos, amit most mondok: ha vadászterületen valamilyen trófeás vad elbírálására kényszerültök, meg kell tudnotok határozni a korát – fiatal, középkorú vagy öreg –, mivel mindhárom korcsoportnak megvannak a külső jegyei! Ha ezt tudjátok, könnyebben tudtok dönteni. A másik fontos tudnivaló a gímszarvas agancsáról: ha villás vagy dárdás, nem való az állományba!

Ezután halkán kuncogva elvegyült a látogatók között.

Mi is folytattuk a kiállítás többi részének megtekintését. Kissé fáradtan, a látottaktól eltelve, éppen a sült kolbászt árusító stand előtt jártunk, s orrunkba csapott kolbász illata. Egyszerre mindhárman megálltunk: itt megebédelünk! Sikertől négy személyes asztalt foglalnunk, s csakhamar megkaptuk a három jókora darab kolbászt mustárral körítve. Fiatalos hévvel neki is láttunk – nem lehetett mást hallani, csak a harapások zaját. Egymásra pillantottunk, s mosolyogva vettük észre, hogy mindhármunk szája szélén megjelent a debreceni sült kolbász „piros vére”. Javában nyeltük a falatokat, amikor – enyhe mosollyal az arcán – megállt az asztalunknál az előbb említett idős úr; láttam rajta, hogy megismert. Kérdezte, leülhet-e hozzánk. Tele szájjal bólintottunk: igen.

Elfogyott a kolbász, megkönnyebbültünk, elmúlt éhségünk. Egyik barátom megjegyezte: most már le kell öblíteni egy itallal – fel is ajánlotta, meghív bennünket. Megkérdeztem az idős urat, meghívhatjuk-e:

– Igen, elfogadom, de én magyar ember lévén, csak magyar földön termett bort iszom szódával.

Az italra várva beszélgettünk, én vittem a szót. Az idős úr bemutatkozott:

– Bakonyi József erdész-vadász vagyok, a Bakony hegységben, Zircről 24 km-re levő

kis faluban lakom, a környező erdőt mint kerületvezető erdész gondozom; szoktam vadásztatni, főleg német vendégeket. A fő vad nálunk a gímszarvas, amely közepes minőségű.

Én is elmondtam, hogy egy éve lettem vadász, s még nem hallottam élőben szarvasbőgést. A mi területünk apróvadás jellegű. Ezzel elbúcsúztunk az úrtól, s elindultunk a pavilonok felé, amikor hirtelen visszafordult, elővette a névjegykártyáját és egy tollat, majd átnyújtotta:

– Írd rá neved és címed! – Sejtelmes mosollyal az arcán hozzátette: – Meglátom, mit tehettek érted...

Elfáradtunk, véget vetettünk a látogatásnak, s megállapítottuk, hogy ez a kiállítás életre szóló élményt jelentett számunkra. Csak azt sajnáltuk, nem sikerült mindent megtekinteni – erre kevés volt egy nap.

A következő év augusztusának elején, a munkából jövet, nejem kérdő arccal fogad:

– Hova akarsz vadászni menni?

– Sehova – mondom csodálkozva –, nincs ilyen tervem...

– Ajánlom is; most kezdtünk építkezni, minden fillérre szükség van! – s mutatja a levelet. – A Bakonyi József nevű erdész feladótól jött a nevedre...

Ekkor jutott eszembe a vadászati kiállításon megismert idős úr. Azt írta levelében, meghív szarvasbőgésre. Szeptember 12-14. között van ideje bemutatni a bakonyi tájat és az ott élő szarvasokat. A költségekkel ne törődjek: vendégül lát, csak az útiköltségről kell gondoskodnom. „Postafordultával írd meg, el tudsz-e jönni!”

Már-már lemondtam ezt a megtisztelő meghívást, amikor édesanyám és drága anyósom közbelépett: megígérték, hajlandóak fedezni az útiköltséget. Elhárult minden akadály – elfogadtam a szíves meghívást.

Augusztus 20-a előtt megjött a válaszlevél: „Szeptember 12-én, 12:30-kor, a Zircre érkező vonatról várlak – a fegyvert ne hagyd otthon!”

A jelzett időpontban megérkeztem az állomásra, ahol meghívóm már várt rám.

– Sietnünk kell, még ma délután ki akarok ülni a lesre! Reményeim szerint hallhatunk bőgést.

Megérkeztünk Józsi bá' (kérte, így szólítsam) otthonába, felesége, az aranyos, kedves Marika néni finom ebéddel fogadott bennünket.

Átöltöztünk, s máris indultunk ki a leshez. Józsi bá' útközben elmondta, ahová megyünk, széltöréses szurdok, vadregényes hely. A természet valamilyen szeszélye folytán kialakult szurdok (mély völgy) közepén vagy 50×50 méteres tisztás keletkezett: ez a szarvasok kedvenc bőgőhelye. Sok szép bikát lövett már ezen a helyen. Sajnos a szurdokba az idén befészkelte magát egy középkorú dárdás bika, s elűzött a környékről minden jóra való, elejthető szarvast. Gyilkos fejdísz tudatában agresszívvá, kötekedővé vált...

– Erre a bikára fáj a fogunk: ezt szeretném meglövetni veled. Remélem, amíg itt leszel, sikerülni fog...

Széltörés által kidöntött fákat kerülgetve értünk a helyszínre. Széttétekintve, elragadtatással figyeltem a tájat. Mindig ilyen magaslesről álmodtam!

– Látom rajtad, tetszik ez a vadregényes táj...

A „mi bikánk” nem szólalt meg, de nem voltam csalódott – kárpótolt érte a gyönyörű bakonyi táj, a fehér törzsű bükkfák látványa. Másnap reggel a pirkadat már odakint talált bennünket. Körös-körül, tőlünk meglehetősen távol, bőgtek bikák – megszámoztuk: 12 különböző hangút lehetett felismerni. Józsi bá' lelkesen magyarázta:

– Az a mély hangú, ritkán megszólaló öreg lehet a „háremmel” rendelkező csapatbika, a másik az kereső bika lehet, távolodik a hangja; megint másoknak a hangja mérgesnek tűnik – valószínűleg a riválisát kergeti el...

Közben feljött a nap, a bikák elhallgattak. A mi bikánk most sem szólalt meg.

Napközben a vénasszonyok nyarára emlékeztetően sütött a nap. Kora délután kis zápor hűtötte le a levegőt; Józsi bá' szerint most biztosan megszólal a dárdás bika. Időben elfoglaltuk a leshelyünket, a hűvös levegő mi-

att most korábban szólaltak meg a szarvasok. Sajnos a mi dárásunk most is néma maradt, a tisztásunk üres volt – illetve mégsem, mert egy őzsuta lépett ki rá nagy óvatosan, s miután meggyőződött róla, hogy nincs veszély, a sűrűből előhívta a gidáját. Egyszer csak felkapja a fejét, feszülten figyel... Mi is meghallottuk az elég távoli, kutyaugatásszerű vonítást. Kérdőn néztem kíséremre.

– Alighanem aranyasakál hívja a társát... Minap az egyik erdész kollégám mesélte, őzön lakmározó hím aranyasakált lőtt. Nem tudni, honnan kerültek hozzánk...

Besötétedett, mi pedig óvatosan elhagytuk leshelyünket. Marika néni finom vacsorával várt bennünket.

Vacsora közben vendéglátóm elmondta, az erdész vezetője házi telefonon tudatta vele, hogy az előbb érkezett meg a német vendég, aki már holnap reggel vele akar vadászni. Ez nem jó hír!...

– Még nincs veszve minden – mondta erre Józsi bá, látva elszontyolodó arcomat. – Jó-

kor reggel kiültetlek a szurdoki lesre, amit már ismersz, így eltévedni nem tudsz! A német vendég megvadásztatása után érted jövök, és a terv szerint hazautazhatsz...

Másnap csípős, deres hajnalra ébredtünk. Józsi bá' a felvezetéskor azzal bocsátott el:

– Ha a dárás bika kijön a tisztásra, nyugodtan meglőheted – bízom benned!

A sötétben botorkálva, végre megtaláltam a lest, és elhelyezkedtem rajta. Rövid időn belül egyé váltam a szurdok csendjével. Figyeltem a körös-körül „éneklő” bikákat. A szurdok mélye felől halk, furcsa, berregő hangra lettem figyelmes, amely egyre közeledett, majd a reggeli derengésben megláttam a furcsa hang okozóját: egy csaknem veréb nagyságú, repülő szarvasbogarat. Amilyen gyorsan jött, olyan gyorsan el is tűnt. Az éneklő bikák közül mintha az egyik közeledne – és valóban, közeledik: már hallani az agancs kopogását a fákon!... Szívem a torkomban kezdett dobogni. Pár perc elteltével a jövevény kilépett a tisztás szélére.

– Ez nem dárás bika... – hülök le, amikor megpillantom.

A bika beleszagol a levegőbe, majd hátrahajtott fejjel elbőgi magát – ezt a felejthetetlen látványt örökre szívembe zártam! Ekkor a szurdok másik oldalából megszólal egy dühös hangú bika, s már csörtet is lefelé, majd a tisztás szélén megállt – ez a dárás agancsú bika! –, hatalmasat bög, mire másik bika válaszol! Mindkét bika középkorú lehet... Őszszezakodva, dühösen taszigálják egymást; a dárás agancsú bika hatalmasat ránt a fejével, agancsa megsebzí ellenfele nyakát, erre az menekülni próbál, ám ugrás közben megcsúszik a deres fűvön. A dárás kihasználja az alkalmat: „tűhegyes” agancsával hatalmas erővel beledőf a menekülni igyekvő bika hát-só combjába, az fájdalmas nyögés kíséretében lerogy, újra fel akart kelni, ám a dárás nem engedi, döfködi tovább...

A seb mély lehetett, ütőeret érhetett, bő vérzést okozott, ennek hatására a bika el is vérzett. A dárás bika belátta, már nincs értelme tovább kínozni ellenfelét. Megállt, majd csukott szemmel, lassan térdre ereszkedett és lefeküdt; látszott rajta, ő is a kimerülés határára ért, fáradt lihegése elhallatszott a lesig...

A látványtól tátva maradt a szám, levegőt is elfelejtettem venni közben, mire testem figyelmeztetett, ideje levegőt venni, ha élni akarok! Amikor észhez tértem, elfutott a méreg: ez a gyilkos bika nem érdemel kegyelmet, le kell lőni! Nyúlok a puskáért, belenézek a távcsőbe – ekkor látom, hogy a tisztás másik szélén három aranyasakál – szuka és két felnőtt kölyke – figyel a szarvasokat!

Várok a lövéssel – döntök hamarjában; kíváncsi voltam, mi fog történni... Kís idő elteltével az egyik kölyök odaballag és elkezdni nyalogatni a kiömlött vért. Végzetes könynyelműség! A dárás bika megérezhette a sakál illatát, kinyitotta a szemét, összeszedte maradék erejét, és egy jól irányzott rúgással oldalba rúgta úgy, hogy bordájának roppanása elhallatszott a lesig! A sakál fájdalmas nyüsztéssel elkezdett hánykolódni – ezt látva, az anya, ösztönének engedve, két-három

ugrással nekirontott a kimerülten lerogyó bikának. Úgyesen torkon ragadta; a bika utolsó erejével próbálta lerázni magáról, de látszott rajta, elfogy az ereje, végül lassan elszállt belőle az élet.

A magaslesen ülve, kezemben a fegyverrel, kapkodom a levegőt – alig térek magamhoz, remegő lábbal felkelek; a fegyver a les oldalához koppan, erre az anya felkapja a fejét, majd halk morgás után, mindketten elügetnek...

Remegő lábbal lemaszom a lesről, megállok a három vad előtt, térdre ereszkedem, felpillantok az égre: Diana, vadászat istennője, köszönöm, hogy megengedted nekem, egy pillanatra betekinthessek a természet titokzatos világába! Ígérem neked, egész életemben hű maradok hozzád és vadászathoz!

Dudaszó hallatszik, megjöttek értem. Amikor a kocsihoz értem, az arcomon látszott az izgatottságom; Józsi bá' kérdően nézett rám, ekkor elmeséltem ezt a hihetetlen eseményt. Józsi bá' jól beszélt németül, lefordította elbeszélésemet. A német vendég izgatottan kérte, hogy lefényképezhesse az esemény helyszínét és a három vadat – ígérte, a képeket részünkre is eljuttatja.

Eljött a búcsú ideje.

Örökké hálás leszek Józsi bá'-nak, Marika néninek a meghívásukért és vendéglátásukért. Józsi bá' azzal indított útnak:

– Ezt a hihetetlen történetet addig el ne mondd senkinek, amíg a fényképek nálunk nem lesznek!

Sajnos a német úr nem sokkal később kórházba került, a családja csak ennyit közölt velünk. Ismételt érdeklődésünkre már nem is válaszoltak...

Úgy gondolom, majd 48 év távlatából talán már nem is hangzik olyan hihetetlenül ez a történet, és így végre elmondhatom mindenkinek.

Pekker Péter
Törökvölgye Vt.

I. Dél-Pest megyei kártevő-gyérítési hét

Az Országos Magyar Vadászkamara fővárosi és Pest megyei területi szervezete, valamint Csernus Krisztián, Keresztes Tibor és Magyar Dezső tájegységi fővadászok kezdeményezésére, 2019. 02. 16-tól 24-ig rendezték meg az I. Dél-Pest megyei kártevő-gyérítési hetet. A három tájegység vadászatra jogosultjainak összlétszáma 70; sajnálatos módon csak 15 vadászatra jogosult vett aktívan részt a kampányban annak ellenére, hogy a kártevőgyérítés egész éves tevékenység, és a vadászatra jogosultak döntő többsége eleget is tesz ez irányú kötelezettségének. Azért ezúton is arra biztatjuk a vadászatra jogosultakat, hogy a következő években nagyobb aktivitással vegyenek részt a meghirdetett időben, ebben az igen fontos tevékenységben.

Az alábbi táblázatokban néhány beszédes számadat a kártevők terítékéről egész évben, illetve a kártevő-gyérítési hét folyamán, ahol az egységes elszámolás alapjaként, a vadászterület termértékének figyelembevételével, vadfajonként az alábbi súlyozást alkalmaztuk:

róka 1 (alap), borz x2, aranyssakál x5, szarka x0,2, szajkó x0,3, dolmányos varjú x0,5

A kártevő-gyérítési hét eredménye a táblázat utolsó oszlopában, a számított összes súlyozott terítéksűrűség, db/1000 ha-ban van feltüntetve.

A három tájegységben a kártevőgyérítésben elől járó 20 vadászatra jogosult terítékét, a 2018–19. vadászati év egészét tekintve, az alábbi táblázat foglalja össze (a számított összes súlyozott terítéksűrűség itt is db/1000 ha-ban van feltüntetve):

Ezúton hívjuk fel a tisztelt vadászatra jogosultak figyelmét a vadászati hatóság által meghatározott gyérítési tervszámoknak a következetes és határidőre történő teljesítésére a 2019/2020. vadgazdálkodási évben.

Csernus Krisztián,
tájegységi fővadász
Magyar Dezső
tájegységi fővadász

Az I. Pest megyei kártevő-gyérítési héten részt vevő vadászatra jogosultak eredményei:								
Vadgazdálkodási egység neve	Kódszám	Terítékadatok						Összes súlyozott terítéksűrűség
		Róka (db)	Borz (db)	Aranyssakál (db)	Szarka (db)	Szajkó (db)	Dolmányos varjú (db)	
SAE Sarlópuszta Agrár-Erdész Kft.	13-579350-301	2		3				6,1
Wesselényi Vt.	13-572750-301	7			29	11	1	4,5
Soroksár-Gyál Egyesült Vt.	13-574550-301	9	1		4			2,4
Dóra Vt.	13-574650-307	1		1				1,5
Nagykőrösi Nagyerdei Vt.	13-579150-307	4			5			1,3
Tököli Gazdák Vt.	13-574360-301	3				3		1,2
Kókai Kossuth Vt.	13-573250-307	4						1,2
Örkény-Tábor Vt.	13-578450-301	2			11			0,8
Rákóczi F. Vt. Törtel	13-578950-308	2				3		0,7
Ősborókás Vt.	13-575550-307	3						0,7
Homokpuszta Vt.	13-575650-307	1			8		3	0,5
Damjanich Vt.	13-574950-308	1						0,4
Nagykőrösi Kinizsi Vt.	13-579250-308	2						0,4
Gólyahalom Vt.	13-574150-308	2						0,3
Rákosmenti Vadászok Egyesülete	13-573150-301				4			0,2

Vadgazdálkodási egység neve	Kódszám	Terítékadatok						
		Róka (db)	Borz (db)	Aranyssakál (db)	Szarka (db)	Szajkó (db)	Dolmányos varjú (db)	Összes súlyozott terítéksűrűség
SAE Sarlópuszta Agrár-Erdész Kft.	13-579350-301	68	3	16	34	0	56	68,1
Dóra Vt.	13-574650-307	83	6	12	165	31	62	57,2
Tököli Gazdák Vt.	13-574360-301	79	7	1	336	14	1	54,0
Csepel-Szigeti Nimród Vt.	13-576150-301	86	19	1	0	21	136	52,9
Soroksár-Gyál Egyesült Vt.	13-574550-301	136	6	7	380	10	6	52,8
Ceglédi Széchenyi Vt.	13-577950-308	151	20	7	227	33	38	51,1
Wesselényi Vt.	13-572750-301	57	26	1	280	13	7	48,0
Kisdunai Aranyfácán Tv. Vt.	13-575150-301	86	4	5	235	28	26	47,6
Nyársapát Hunor Vt. és Tv. E.	13-578850-308	81	10	1	172	50	40	44,9
Nagykőrösi Nagyerdei Vt. és Tv. E.	13-579150-307	99	10	5	30	37	2	43,1
Kókai Kossuth Vt.	13-573250-307	95	16	0	12	17	13	41,9
Kóhalma Vt.	13-575250-301	113	8	11	304	30	112	41,5
Tápióvölgye Vt.	13-573950-307	181	42	3	43	34	5	41,1
Csikvölgyi Wass Albert Vt.	13-572650-301	189	15	0	339	6	6	38,8
Délegyházi Vt.	13-576350-301	42	1	0	219	11	68	37,9
Ősborókás Vt.	13-575550-307	92	8	8	32	21	6	36,7
Tessedik Sámuel Vt.	13-577450-301	87	13	10	63	3	168	36,7
Abonyi Új-Világ Vt.	13-577250-308	80	10	2	104	5	24	36,1
Dömsödi Lobogó Vt.	13-578150-301	131	9	0	105	0	120	34,1
Rákosmenti Vadászok Egyesülete	13-573150-301	71	8	0	193	21	35	33,6

A „kócos” dambika

Nagyon sok agancsos vadat láttunk már, amelyik a vadászterületen szedte össze agancsával a felelőtlenül otthagyt és elszórt bálazsinórt. El lehet képzelni, hogy ezek az egyedek milyen kínokkal pusztulnak el, vagy milyen zaklatott állapotban élnek le további életüket. A mostani eset azonban példa nélküli! A történet a következő:

Még a múlt év december 20-án, délután, Sárík Zsolt Vt.-tag a Csemői Községi Vadásztársaság területén (Pest megye) vadászott. Csemő erdős külterületén, egy sűrű fenyves mellett cserkelt, amikor figyelmes lett egy dámszarvasra.

Keresőtávcsővel próbálta megállapítani az ivarát, de ebben sok minden zavarta. Mivel elég sűrű volt az erdő, ahol a vad állt, nem volt biztos abban, amit látott. Próbálta megkeresni a fejét, hogy van-e agancsa, viszont elég furcsa volt, hogy a dām nem mozdult, csak egy helyben ácsorgott. Ahogy Zsolt tovább vizsgálta a távcsővel, látta, hogy a dām előtt valami furcsa nagy gubanc van a földön. Rádöbrent, hogy a vad fejét látja, amelyre nagy gombolyag bálazsinór volt föltekeredve. E pillanatban a dām egyet-kettőt lépett, s így az is

láthatóvá vált, hogy csak három lábát tudja használni, mivel a negyedik teljesen belegabalyodott a bálazsinórba...

Ekkor vált világossá, hogy a lövés megváltja a további szenvedéstől.

Elejtése után az is látszott, hogy a dām mindenáron meg akart szabadulni ettől a „kócos hajtól”, eközben a jobb első lábát is felakasztotta a nyakába. A furcsaság ebben az, hogy a „kócos hajgubanc” megvizsgálásakor még egy dambikakoponya is előkerült, amely feltehetően korábban vált a kötélcsomó áldozatává!

A tanulság ebből az, hogy a természetben nagyon sok hibát követünk el. A bálazsinórral a földek gazdáinak is jobban kellene figyelni, hogy nem maradjon zsinór a területen! Mi is vigyázzunk arra, hogy – még ha csak kirándulni megyünk is a természetbe – ne hozzunk létre ilyen állapotokat!

Vigyázzunk a természet szépségére!

Mészáros Iván

Dr. Vörösmarty Dániel (1929–2019)

A Börzsönyi Borostyán Vadásztársaság tagsága mély megrendüléssel tudatja, hogy professzor dr. Vörösmarty Dániel életének kilencvenedik évében az örök vadászmezőkre távozott. Hazát és családot szerető, Isten-hívó keresztyén emberként, hivatásának élő, példamutató élet után zárta le örökre szemét a halál.

1929-ben született Komádiban, a Szeghalmi Református Gimnáziumban érettségizett, a Debreceni Orvostudományi Egyetemen diplomázott. Szemorvosként a Debreceni Szemklinikán kezdte meg gyógyító munkáját, Drezdában folytatta, majd 1970-től a Szent Rókus Kórház szemészeti osztályának lett a vezetője. Gyógyító munkája során a modern mikrosebészeti hályogműtét, a műanyag szemlencse-implantáció külföldön is elismert úttörőjévé vált. Számos szakmai egyesület tagja, kongresszusok szervezője, nagy példányszámban kiadott szemészeti szakkönyvek szerzője és szemészeti sebészorvosként rengeteg ember „jőtevője” volt, látásjavító műtétek sorozatát véggezve.

Tudományos kutatói, műteti és gyógyító munkáját, oktatási tevékenységét kitüntetések sora ismerte el. A Magyar Köztársaság Elnöke Aranyérmének, a Magyar Örökség Díjnak, az 1956-os Vitézi Lovagrend Országos Elnöksége Nagyszerűségének tulajdonosa, az Országos Magyar Vadászkamara Aranyérmese, a Pest megyei közgyűlés „Pest Megyéért” adományozott emlékérmese.

Sportlövőként többszörös céllövőbajnok volt, magánemberként a természetet szerető, ismerő és védő kiváló vadász, aki puskáját ugyanolyan biztonsággal kezelte, mint sebészorvosként a szikét. Sok vadászterületen volt szívesen látott, jókedvű, „anekdotázó” vendég. A vadászok orvosuknak tekintették, ajtaja mindig nyitva állt előttük (is).

A budakeszi temetőben, 2019. február 19-én, református gyászszertartás szerint vett végső búcsút, és kísérte nyughelyére közel ötszáz rokona, barátja, tisztelője és hálás betege.

Drága Barátom! Mintegy fél évszázados barátságunkat szakította meg a haláloz. Te erősítetted meg bennem Verkaus híres gondolatának igazságát, és most ezzel búcsúzom Tőled: „Kezdetben azt gondoltam, hogy az erőseké a világ, most már tudom, hogy az igazaké. Az erősek harcolnak egymással, legyőzik egymást, úgy formálják a világot a maguk különös arculatára. Az igazak azonban mindig ugyanazon az úton járnak, és nyomuk kiürülhetetlenül belevésődik a földbe.”

Dániel, nyugodj békében!

Id. Kemenes Miklós

Nagy Attila

(1949–2018)

Pest megye vadásztársadalma megrendülten vette tudomásul, hogy Nagy Attila, a Börzsönyi Zrínyi Vadásztársaság elnöke 68 éves korában, hosszan tartó betegség következtében elhunyt.

A halálát követő utolsó búcsú keserősége nemcsak családját, hanem barátait, munkatársait, vadásztársait és mindazokat sújtja, akik szerették és tisztelték őt. A búcsú pillanatai, a szeretett személy hiánya még akkor is lehet könnyfakasztó, ha bízhatunk a visszatérésében, és reméljük, hogy a szeretett egyént újra látjuk... Minden embert megdöbbsent az örök elválás!

Ha bárhol felvetődik a nagybörzsönyi vadásznappal kapcsolatban bármilyen kérdés vagy gondolat, az azonnal összefügg Attila személyével, az ő nevével. Ki volt ő? Talán valami különös tehetséggel megáldott zseniális ember? A válasz egyértelmű: nem. Egyszerű embernek ismertük, aki a többi emberhez hasonlóan, családi neveltetéséhez ragaszkodva, élte az életét a létért való küzdelemben. Mégis voltak olyan tulajdonságai – mint például olyan képesség, kisugárzás –, hogy meg tudott érveket győzni másokat, el tudta fogadtatni gondolatait. Ez a tulajdonsága kiemelte embertársai közül. Életének fontos és elsődleges motívumai közé tartozott a hazaszeretet és a segíteni akarás. Már fiatalkorában eljegyezte magát a haza fegyveres szolgálatával. A katonai pályán gyorsan haladt előre. Többévi katonatiszti szolgálata után vezérkari törzstisztté nevezték ki. Honvédezredesként vonult nyugállományba. Főlsorolni szinte képtelenség a kiváló munkavégzéséért kapott kitüntetések és dicsérek sorát. Ez – egyéniségét ismerve – nem is váltana ki tetszést nála.

De egyet meg kell említeni, amelyet társadalmi munkája, az emberek érdekében végzett munkája elismeréseként kapott: az Országos Magyar Vadászkamara Aranyérmét.

Életét a természet szeretete, védelmének fontossága hatotta át, ami gyermekkorában beleivódott. Így szinte természetes, hogy „sportjának a vadászatot választotta”! Hasonlóan a katonai ismeretekben való jeleskedéshez, a vadgazdálkodási és vadászati ismereteket gyorsan elsajátította. Egész élete tanulással és tanítással, ismereteinek átadásával telt el. Egyenes, szókimondó jelleméből eredően, társadalmi szerepvállalása nem a „véletlen műve”.

Kibontakozásához nagymértékben hozzájárult a hazánkban bekövetkezett társadalmi, gazdasági átrendeződés, a rendszerváltás, mely a korábbi felépítményi viszonyokhoz képest hazánkban teljesen új helyzetet teremtett. Ez természetesen alapvető módosításokat idézett elő a vadászatban is. Létrejött az Országos Magyar Vadászati Védegylet, majd 1997-től kezdődően az Országos Magyar Vadászkamara, valamint ezek területi szervei. Elkészült az új vadászati törvény, majd életbe lépett ennek módosítása, s a hozzá kapcsolódó jogszabályok racionalizálása is megtörtént. Személyes vonatkozásban pedig a legnagyobb vívmány az alanyi jogon történő vadászati jog gyakorlásának a lehetősége. A Schengeni Egyezményhez, majd az Európai Unióhoz való csatlakozással – a határok átjárásának lehetőségével – könnyebbé vált az emberi kapcsolatok felvétele, egymás kultúrájának a megismerése.

Nagy Attila, európai gondolkodásának meg-

valósulását látva mindebben, saját háza táján, Pest megyében követte a vadgazdálkodásban és vadászatban bekövetkezett változásokat. Azzal az elgondolástól indítva, hogy a vadgazdálkodást, a vadászatot a Kárpát-medencében egységes elgondolás szerint kell irányítani, függetlenül attól, hogy az Ipoly folyó túloldalán –ami teljesen magyarul területként Szlovákiához tartozik – vagy innenső oldalán folytatják azt. Hihetetlen jó szervezőkészségét felhasználva építette a kapcsolatot a szlovák–magyar vadászok közt, és erre serkentette a vadásztársaságok tagjait és a megye vadászati szervezeteit, véleményével és tevékenységével befolyásolta az országos szervek állásfoglalását.

Vallotta, hogy a nem vadász társadalmat meg kell ismertetni a vadászat igazi tartalmával, a természet, az élővilág védelmével. Nézete szerint erre legalkalmasabbak a vadásznapiak. Jó volt az általa sugallt elgondolás, hogy a vadásznapi esetében túlsúlyt kell teremteni a programokban a kifejezetten vadászati tárgyú rendezvényeknek. 2004-ben hagyományteremtő módon megkezdődött az azóta évente megrendezett magyar–szlovák vadásznapi sorozata. Az utóbbi években változtak a vadásznapi helyszínei. Például korábban a felvidéki Kisgyarmaton (Sikenička),

majd 2016. augusztus 20-án a Lévai járásban, Sikenicán (Peszek község) rendezték a vadász- és falunapot. 2018-ban ismét ugyanott, mi pedig a páratlan években mindig Nagybörzsönyben tartottuk.

Szomorúak vagyunk szlovák vadász barátainkkal együtt, mert betegség miatt a 2018-as peszeki szlovák–magyar vadásznapi már nem tudtál részt venni. Percenként mindenki Téged keresett. Mindenki arra kért bennünket, hogy az ő nevében is szerencsés felépülést kívánjunk Neked. Sajnos csak halálhíredet tudtuk eljuttatni hozzájuk. S ők 2018. december 19-én eljöttek neked megadni a végtisztességet az Újpesti temetőbe, ahol katonai tiszteletadással és dízsorútúzzal helyeztek örök nyugalomra. Személyiséged a vadásztüzek mondanivalójában, az emlékezések során fennmarad. Amikor ezeket a sorokat írom, arról kaptam hírt, hogy itt voltak szlovák vadásztársaink, és 2019-ben ismét megtartjuk részvételükkel a magyar–szlovák vadásznapi. Amiért éltél és küzdöttél, az ismét valósággá válik.

Nyugodj békében!

id. Kemenes Miklós

VADÁSZATI -TERMÉSZETISMERETI NYÁRI TÁBOROK KATALINPUSTÁN

LÁNYOK ÉS FIÚK FIGYELEM!

Idén is sok érdekes és izgalmas programmal várjuk a 8-14 éves gyerekeket vadásztáborainkba!

A táborok helyszíne: Ipoly Erdő Zrt. Katalinpusztai Kirándulóközpont és Erdei iskola.

Időpontok:

Jurán Vidor-vadásztábor: 2019. 07. 08–14-ig, 7 nap 6 éjszaka.

Horthy Jenő-vadásztábor: 2019. 07. 22–28-ig, 7 nap 6 éjszaka.

Programjainkból: vad- és vadnyomismeret, erdő- és vadgazdálkodási ismeretek, esti vadlesek, íjászat, solymászat, kisállat-bemutató, vérebvezetés, tanösvénytúra, éjszakai túra, vadászkiírások és vadászati módok megismerése, terítékkészítés és vadászszáavatás, vadászmagányok megismerése, vadászati emlékhelyek felkeresése, trófeabírálat, állat- és növényismeret, állathangok felismerése, kézműves foglalkozások, vetélkedők, játékok, sportversenyek és izgalmas csapatjátékok.

Elhelyezés: 7-8 ágyas szobákban.

Étkezés: reggeli, ebéd, vacsora (szükség szerint pótvacsora).

A részvételi díj: 50000,- Ft/fő.

Bővebb információ és jelentkezés a hangyadani@ipolyerdo.hu címen vagy **Kemenes Rita (06-20-451-9053) és Kemenes Miklós (06-20-252-3686)** táborvezetőknél lehetséges.

Vadásznapok a megyében

Május 4.

Budakeszi Vadaspark

– rendező: Vadászati Kulturális Egyesület
– kapcsolattartó: Oláh Csaba, 06-20/980 9521

Május 11.

Tápiószentmárton, vadásznapi

– rendező: Herman Ottó Vt.
– kapcsolattartó: Kovács Sándor, 06-30/200 0815

Június 1.

Nagymaros, Kittenberger-napok

– rendező: Nagymarosi Önkormányzat
– kapcsolattartó: Nagy Eszter, 06-20/231 1455

Június 2.

Bugyi, Kopjafa-ünnepség

– rendező: Kóhalma Vt.
– kapcsolattartó: Schell László, 06-30/931 3369

Augusztus 31.

Nagybörzsöny, Magyar-Szlovák Vadásznapi

– rendező: Börzsönyi Zrínyi Vt.
– kapcsolattartó: Szombat István, 06-70/329 1756

HUBERTUS Vadászkiskola

HUBERTUS Kft.
MEGVÁSÁROLHATÓ SZAKKÖNYVEINK

A Hubertus Vadászkiskola a **vadászok oktatása, képzése** területén több évtizedes tapasztalattal és gyakorlattal rendelkezik. A tanfolyam **100 óras**. Az elméleti előadások **hetente-kéthetente, hétvégi** napokon kerülnek megtartásra. Egy kurzus általában két-három hónapos. A gyakorlati képzéseket hétvégi napokon tartjuk. A hallgatók a **lőgyakorlaton** ismerik meg a lőfegyverek tartásának, tárolásának, használatának szabályait. Ez alkalommal sörétes és golyós lőfegyverrel gyakorolják a vadászlövészetet. Mindez képzett lőoktatók irányításával történik, akik maguk is gyakorló vadászok. A **gyakorlati napokon** a gyakorlati vadászattal, a vadászatra való felkészüléssel, vadászati módszerekkel ismerkednek meg a hallgatók és tevőlegesen is részt vesznek benne. Ezek mellett elsősorban a vadászati berendezéseket (magaslesek, lőállások, cserkelő út, stb.) vehetik szemügyre, de néhány vadgazdálkodási berendezést is be tudunk számukra mutatni.

OKTATÁSI HELYSZÍNEINK:

- Pest megye: **Gödöllő**
- Tolna megye: **Iregszemcse Csehipusztá, Varga tanya**

A hallgatóinkat **teljes körűen kiszolgáljuk:**

- **Kedvezményes áron** rendelkezésükre bocsátjuk a szükséges tankönyveket, szakkönyveket.
- **Bejelentjük** a résztvevőket a Vadászviszágára.

Bejegyzett, regisztrált szervezetként véggezzük az oktatási tevékenységünket. **Mezőőri tanfolyamot** évente többször szervezünk. A tanfolyamainkkal kapcsolatos további fontos információkat találhat a honlapjainkon!

Érdeklődés, jelentkezés: HUBERTUS Kft.

2100 Gödöllő, Dózsa György út 28. E-mail: hubertus@hubertus.com
Tel: (+36) 28-610-975, (+36) 30-228-42-81, fax: (+36) 28-610-980

www.hubertus.com

www.hubertusvadaszkiskola.hu

Főszerkesztő: Nagy István • **A szerkesztőség tagjai:** Guzsik Alfréd, Pető Zoltán, Rácz Gábor, Rózsa Róbert • **Nyelvi lektor:** Geller Tibor • **Címlepfotó:** Réti Zoltán
Megjelent 12 100 példányban • **Nyomás:** Elektroproduct Nyomdaipari Kft.
Szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor u. 34.
Tel: (06-1) 311-9608; e-mail: omvkpest@t-online.hu

JÓ VADÁSZATOT!

